

PRESSMEDDELANDEN

PRESSMEDDELANDE

2005-11-29

Högsta domstolen (HD) har i en dom denna dag fastställt hovrättens domslut i målet mellan riksåklagaren och Åke Green angående ansvar för hets mot folkgrupp, vilket innebär att åtalet mot Åke Green ogillas.

HD redovisar i sin dom straffbestämmelsen om hets mot folkgrupp (16 kap. 8 § brottsbalken) och de uttalanden som gjorts i förarbetena till denna, särskilt vad som där sagts när bestämmelsen den 1 januari 2003 utvidgades till att omfatta också hets mot homosexuella.

Åke Greens uttalanden i hans predikan inför sin församling i juli 2003 prövas av HD utifrån det innehåll som de omedelbart förmedlar snarare än utifrån en textkritisk granskning av de exakta ordalagen. En utgångspunkt för prövningen anser nämligen HD vara hur en åhörare till Åke Green måste uppfatta dem. En annan utgångspunkt för bedömningen är att han handlat utifrån sin kristna övertygelse med syftet att påverka människors situation till det bättre och i enlighet med vad han uppfattat som sin plikt som pastor.

De avsedda uttalandena kan enligt HD inte anses utgöra direkta uttryck för de textställen i bibeln som Åke Green hänfört sig till och måste bedömas utgöra kränkande omdömen om gruppen i allmänhet, även om han inte varit helt kategorisk utan gjort vissa reservationer för att inte alla homosexuella är sådana som han kritiserar. Åke Green har gjort gällande att hans uttalanden inte riktat sig mot homosexuella som grupp utan att de

tar sikte på de beteenden som bibeln entydigt betecknar som synd. Vad som framstår som den väsentliga grunden i uttalandena är emellertid den sexuella läggningen i sig, även om han egentligen avsett den utövade homosexualiteten. HD anser det inte heller möjligt att dra en skarp gräns mellan läggningen som sådan och de uttryck för denna som utgör det centrala i denna läggning. Det får anses klart att uttalandena överskrider gränsen för en saklig och vederhäftig diskussion rörande gruppen homosexuella. Åke Green har uppsåtligt spritt dessa uttalanden i sin predikan inför församlingen i medvetande om de skulle komma att uppfattas som kränkande. Enligt den innebörd av 16 kap. 8 § brottsbalken som kommit till uttryck i lagmotiven får uttalandena därför anses ha gett uttryck för missaktning av gruppen homosexuella.

Frågan är emellertid om hänsyn till religions- och yttrandefrihetsintressena skall medföra att ordet missaktning bör ges en mera restriktiv tolkning än vad som omedelbart framgår av lagtexten och dess förarbeten.

Avsikten har varit att 2003 års lagändring skall uppfylla de förutsättningar för begränsningar av yttrandefriheten som följer av vårt konstitutionella skydd för denna liksom av Europakonventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. HD har i målet prövat om en tillämpning av 16 kap. 8 § brottsbalken i Åke Greens fall bör underlåtas därför att en sådan tillämpning skulle strida mot grundlag eller mot Europakonventionen om mänskliga rättigheter.

Efter en genomgång av regeringsformens bestämmelser om religionsfrihet och yttrandefrihet drar HD slutsatsen att dessa bestämmelser inte hindrar att Åke Green döms enligt bestämmelsen om hets mot folkgrupp.

HD gör därefter en motsvarande genomgång av hur Europakonventionen påverkar frågan om ansvar för Åke Green. Det är därvid konventionens artikel 9 om religionsfrihet och artikel 10 om yttrandefrihet som behandlas. I första hand anser HD då artikel 9 vara av intresse, men även Europadomstolens tillämpning av artikel 10 kan ge vägledning.

HD redovisar ett antal domar av Europadomstolen i vilka artikel 9 och 10 tillämpats. I dessa har den domstolen bl.a. framhållit betydelsen av yttrandefrihet i politiska sammanhang, och ett liknande synsätt antas gälla i religiösa sammanhang. Avgörande för Europadomstolens prövning har ofta varit utfallet av en bedömning av om en inskränkning i en aktuell frihet har varit nödvändig i ett demokratiskt samhälle. I denna prövning anses staten ha en viss frihet (*margin of appreciation*). Uttryckssätt som sprider, förespråkar, uppmuntrar eller rättfärdigar hat grundat på intolerans (inklusive religiös sådan) - *hate speech* - får bestraffas. En samlad bedömning skall enligt

domstolen göras av omständigheterna i det aktuella fallet, bl.a. innehållet i det som sagts och det sammanhang i vilket detta uttalats.

Vid en sådan samlad bedömning finner HD att Åke Green inte gjort sådana hatfulla uttalanden som brukar kallas *hate speech*. HD anser visserligen uttalandena långtgående men framhåller att han har gjort sina uttalanden i en predikan inför sin församling över ett tema som finns i bibeln. Under de aktuella omständigheterna gör HD den bedömningen att det är sannolikt att Europadomstolen vid en prövning skulle finna att det skulle utgöra en kränkning av Europakonventionen att döma Åke Green för uttalandena i hans predikan.

HD anser att själva lagtexten i bestämmelsen om hets mot folkgrupp inte har en så entydig innebörd att en verklig lagkonflikt uppkommer mellan konventionen och brottsbalken. Bestämmelsen bör emellertid i Åke Greens fall tolkas mera restriktivt än vad dess förarbeten ger vid handen för att en konventionsenlig tillämpning skall uppnås. Åtalet mot Åke Green ogillas därför.

Sidan ändrad 2005-11-29

[Startsidan](#) [Sidtopp](#)